

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองระหว่างวันที่ 19-20 พฤษภาคม 2553 จากผลการวิจัยในบทที่ 4 ผู้ศึกษาได้นำส่วนข้อค้นพบตามจุดประสงค์ทั้ง 3 ประการ กล่าวคือ

1. เพื่อวิเคราะห์ความถี่และปริมาณในการนำเสนอข่าวภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเหตุการณ์ การชุมนุมทางการเมือง วันที่ 19-20 พฤษภาคม 2553 โดยสำนักข่าวทั้ง 3 แห่ง
2. เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างการนำเสนอข่าวภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมือง วันที่ 19-20 พฤษภาคม 2553 โดยสำนักข่าวทั้ง 3 แห่ง
3. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาการจัดวาระข่าวภาษาอังกฤษในเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมือง วันที่ 19-20 พฤษภาคม 2553 ของสำนักข่าวทั้ง 3 แห่ง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข่าวภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง จากสำนักข่าว โดยผู้ศึกษาเก็บข้อมูลจากฐานข้อมูลข่าวภาคภาษาอังกฤษของสำนักข่าวแห่งชาติ สำนักข่าวซินหัว สำนักข่าว เอ.พี. ระหว่างวันที่ 19-20 พฤษภาคม 2553 ในส่วนการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวนั้นผู้ศึกษาใช้ตารางบันทึกข้อมูลการวิเคราะห์รูปแบบความนำ และ ตารางบันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาการวางวาระข่าว เป็นเครื่องมือการศึกษาในครั้งนี้ และสามารถสรุปผลการศึกษาได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สรุปผลการศึกษาการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวภาษาอังกฤษเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง วันที่ 19-20 พฤษภาคม 2553 ตาม วัตถุประสงค์การศึกษา 3 ข้อต่อไปนี้

1. เพื่อวิเคราะห์ความถี่และปริมาณในการนำเสนอข่าวภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเหตุการณ์ การชุมนุมทางการเมือง วันที่ 19-20 พฤษภาคม 2553 โดยสำนักข่าวทั้ง 3 แห่ง
2. เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างการนำเสนอข่าวภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมือง วันที่ 19-20 พฤษภาคม 2553 โดยสำนักข่าวทั้ง 3 แห่ง
3. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาการจัดวาระข่าวภาษาอังกฤษในเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมือง วันที่ 19-20 พฤษภาคม 2553 ของสำนักข่าวทั้ง 3 แห่ง

ส่วนที่ 2 อภิปรายผลการศึกษา

สรุปผลการศึกษา

ความถี่และปริมาณ

ความถี่

ส่วนวันที่ 20 พฤษภาคม 2553 ซึ่งเป็นวันที่ยังคงมีสถานการณ์ต่อเนื่องมาจากวันที่ 19 พฤษภาคม 2553 นั้น ผลการศึกษาเนื้อหาข่าวเพื่อวิเคราะห์ความถี่ของการรายงานข่าวภาษาอังกฤษเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง ในวันที่ 20 พฤษภาคม 2553 พบว่า ช่วงเวลา 12.00-16.00 น. เป็นช่วงเวลาที่มีการรายงานข่าวภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเหตุการณ์ดังกล่าว มากที่สุด เป็นจำนวน 19 ข่าว จากจำนวนข่าวภาษาอังกฤษเหตุการณ์การชุมนุมทั้งหมดในวันดังกล่าว จากสามสำนักข่าวรวมกันทั้งสิ้น 58 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 32.75

ปริมาณ

ผลการศึกษาเนื้อหาข่าวเพื่อหาปริมาณข่าวภาษาอังกฤษเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง วันที่ 19 พฤษภาคม 2553 พบว่า มีข่าวภาษาอังกฤษเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองในประเทศไทย จากสามสำนักข่าวรวมกันทั้งสิ้นเป็นจำนวน 113 ข่าว โดยสำนักข่าวซินหัวมีปริมาณข่าวภาษาอังกฤษเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองมากที่สุดเป็นจำนวน 60 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 60.09 อันดับที่สองได้แก่ สำนักข่าวแห่งชาติ 42 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 37.17 ส่วนสำนักข่าว เอ.พี.มีปริมาณข่าวภาษาอังกฤษเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองในประเทศไทยน้อยที่สุด จำนวน 11 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 9.73

วันที่ 20 พฤษภาคม 2553 ผลการศึกษาเนื้อหาข่าวเพื่อหาปริมาณข่าวภาษาอังกฤษเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง พบว่าข่าวภาษาอังกฤษเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองในประเทศไทย จากสามสำนักข่าวรวมกันทั้งสิ้นเป็นจำนวน 58 ข่าว สำนักข่าวแห่งชาติมีปริมาณข่าวภาษาอังกฤษเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองมากที่สุดเป็นจำนวน 38 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 65.52 อันดับที่สองได้แก่ สำนักข่าวซินหัว มีจำนวน 12 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 20.69 ส่วนสำนักข่าว เอ.พี.มีปริมาณข่าวภาษาอังกฤษเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองในประเทศไทยน้อยที่สุด จำนวน 8 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 13.79

โครงสร้างการนำเสนอข่าว

ผลการศึกษาเนื้อหาเพื่อวิเคราะห์โครงสร้างการนำเสนอข่าวภาษาอังกฤษเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองในประเทศไทย วันที่ 19 พฤษภาคม 2553 พบว่า โครงสร้างการเขียนข่าวของ

ทั้งสามสำนักข่าวเป็นแบบพีรามิดหัวกลับ (Inverted Pyramid) โดยเมื่อวิเคราะห์รูปแบบการเขียนความนำ แล้วผลการศึกษพบว่า ความนำแบบ WHO LEAD เป็นรูปแบบที่ใช้มากที่สุดในการเขียนข่าวภาษาอังกฤษเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองในประเทศไทย วันที่ 19 พฤษภาคม 2553 เป็นจำนวน 69 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 61.06 รูปแบบที่ใช้เป็นอันดับสองได้แก่ WHAT LEAD จำนวน 40 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 35.40 อันดับสาม ได้แก่ WHERE LEAD จำนวน 4 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 3.54 ส่วนความนำชนิดอื่น อย่าง WHEN WHY HOW LEAD ผลการศึกษพบว่าไม่มีการนำวิธีการเขียนความนำแบบไปใช้กับการเขียนข่าวนี้อย่างใด

ในวันที่ 20 พฤษภาคม 2553 พบว่า ทั้งสามสำนักข่าวใช้โครงสร้างการเขียนข่าวแบบแบบพีรามิดหัวกลับ (Inverted Pyramid) เช่นเดียวกัน โดยเมื่อวิเคราะห์รูปแบบการเขียนความนำ แล้วผลการศึกษพบว่า ความนำแบบ WHO LEAD เป็นรูปแบบที่ใช้มากที่สุดในการเขียนข่าวภาษาอังกฤษเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองในประเทศไทย วันที่ 20 พฤษภาคม 2553 เป็นจำนวน 34 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 58.62 รูปแบบที่ใช้เป็นอันดับสองได้แก่ WHAT LEAD จำนวน 21 ข่าว

คิดเป็นร้อยละ 36.20 อันดับที่สามมีสามชนิดความนำที่มีการนำไปใช้ในการเขียนข่าวสถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้น ได้แก่ WHEN WHY HOW LEAD จำนวน 1 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 1.72

เนื้อหาการจัดวาระข่าว

ผลการศึกษาเนื้อหาข่าวในวันที่ 19 พฤษภาคม 2553 พบว่าสำนักข่าวแห่งชาติ สำนักข่าวซินหัว และสำนักข่าว เอ.พี.มีการนำเสนอข่าวภาษาอังกฤษที่เป็นลักษณะการกำหนดประเด็นเป็นวาระของสื่อมวลชน มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 53.10 อันดับสองคือข่าวภาษาอังกฤษที่เป็นลักษณะการกำหนดประเด็นวาระทางการเมือง คิดเป็นร้อยละ 43.46 ส่วนข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นสาธารณะนั้นมีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.54

ส่วนวันที่ 20 พฤษภาคม 2553 นั้นพบว่าสำนักข่าวแห่งชาติ สำนักข่าวซินหัว และสำนักข่าว เอ.พี. กลับมีการนำเสนอข่าวภาษาอังกฤษที่เป็นลักษณะการกำหนดประเด็นวาระทางการเมือง มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 66.51 อันดับสองคือข่าวภาษาอังกฤษที่เป็นลักษณะการกำหนดประเด็นเป็นวาระสื่อ และวาระสาธารณะ คิดเป็นร้อยละ 17.24

อภิปรายผลการศึกษา

เมื่อนำผลที่ได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้ไปเปรียบเทียบกับแนวคิด ทฤษฎี และ ผลงานการวิจัยที่ผ่านมา พบว่ามีทั้งความสอดคล้องและไม่สอดคล้องกันดังนี้

ข่าวกับบริบทของเหตุการณ์

จากข้อค้นพบที่ว่า ช่วงเวลาระหว่าง 12.00-16.00 น. มีความถี่ในการรายงานข่าว มากที่สุดจากทั้งสามสำนักข่าวนั้น เมื่อพิจารณาควบคู่ไปกับบริบทของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วง เวลานั้น ช่วงที่มีข่าวหนาแน่นมากที่สุด เป็นช่วงเวลาที่ มีการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่รัฐต่อผู้ชุมนุม ขณะเดียวกันมีรายงานผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ขณะเดียวกัน แกนนำ นปช. ประกาศยุติการชุมนุม และเข้ามอบตัว หลังจากนั้นมาเกิดการวางเพลิงในกรุงเทพมหานคร หลายจุด บริบทของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันนั้นสอดคล้องกับความถี่ของการรายงานข่าวจาก สำนักข่าวแห่งชาติ การรายงานข่าวในปริมาณมากต่อเนื่องเป็นลักษณะการเน้นย้ำความสำคัญ ของเหตุการณ์ดังกล่าวโดยสะท้อนให้เห็นว่าสำนักข่าวแห่งชาติให้ความสำคัญกับเหตุการณ์การ ชุมนุมที่เกิดขึ้นมากที่สุด สอดคล้องกับทฤษฎีการจัดวาระสาร ที่ว่าสื่อมวลชนอยู่ในฐานะผู้คัดเลือก เรื่องให้มาอยู่ในความสนใจของประชาชนและชี้้นำให้ประชาชนในสังคมสนใจต่อเหตุการณ์ใด เหตุการณ์หนึ่งมากน้อยต่างกัน (McQuail & Windahl, 1981, pp. 62-64)

และเมื่อพิจารณาถึงสถานการณ์ในช่วงสองวันดังกล่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นเป็นการชุมนุมทางการเมืองในพื้นที่ชุมนุมชน และเป็นบริเวณสำคัญย่านธุรกิจการค้า การชุมนุมที่นำไปสู่ความรุนแรงส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน การเดินทาง ความปลอดภัย ตลอดจนภาพลักษณ์ของประเทศ นับได้ว่าเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นกับคนไทย ทุกคน

นอกจากนี้หากพิจารณาในแง่ที่ว่าวันที่ 19 และ 20 พฤษภาคม 2553 เป็นวันอังคาร และวันพุธ ซึ่งเป็นวันทำงานปกติ สำนักข่าวแห่งชาติ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จึงมี ความสามารถทางด้านการระดมกำลังเจ้าหน้าที่ในการรายงานข่าวได้หลายจุดสำคัญ ของเหตุการณ์ เช่น บริเวณเวทีใหญ่สี่แยกราชประสงค์ บริเวณสี่แยกศาลาแดง บริเวณถนนพระรามที่ 1 และ สามเหลี่ยมดินแดง นอกจากเรื่องทรัพยากรบุคคลแล้วสำนักข่าวแห่งชาติยังมีสื่อที่เป็นหน่วยงาน ในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์เช่นกัน อาทิ สถานีโทรทัศน์ แห่งประเทศไทย ช่อง 11 สถานี

วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ซึ่งแต่ละหน่วยงานที่กล่าวมาล้วนมีศักยภาพเพียงพอในการผลิตข่าวเนื่องมาจากมีนักข่าวทำงานประจำกับหน่วยงานทั้งสองแห่ง

ส่วนประเด็นที่ไม่สอดคล้องกับทฤษฎีการจัดวาระสารของสื่อมวลชนนั้น จากการศึกษาพบว่า สำนักข่าว เอ.พี. มีการรายงานข่าวหนาแน่นของสำนักข่าวแห่งนี้ได้แก่ช่วง 04.00-0800 น. ไม่สอดคล้องกับบริบทเหตุการณ์ที่มีการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ ศอฉ. ในพื้นที่การชุมนุม การประกาศยุติการชุมนุมของแกนนำพร้อมเข้ามอบตัวกับทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากบรรณาธิการข่าวต่างประเทศ สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย เกี่ยวกับประเด็นช่วงเวลาการรายงานข่าวและการส่งข่าวของ สำนักข่าว เอ.พี. โดยตั้งข้อสังเกตว่าในเวลาที่เหตุการณ์ตึงเครียด กล่าวคือช่วง 12.00-16.00 น. ของวันที่ 19 พฤษภาคม 2553 นั้น การรายงานข่าวของทางสำนักข่าว เอ.พี. กลับเบาบางลง ทั้งนี้บรรณาธิการข่าวต่างประเทศอธิบายว่า วงจรการส่งข่าวของ สำนักข่าว เอ.พี. นั้น ตั้งเวลาโดยระบบคอมพิวเตอร์ กล่าวคือ ในแต่ละทวีป จะได้รับข่าวขึ้นเดียวกันต่างเวลากัน ขึ้นอยู่กับ time zone ของแต่ละทวีป ดังนั้นประเทศไทยซึ่งอยู่ในทวีปเอเชีย จะได้รับข่าวจากสำนักข่าว เอ.พี. เป็นช่วงเวลาที่กำหนดเป็นวงจรตายตัวในแต่ละวัน แม้เหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้นในประเทศและมีความตึงเครียดของเหตุการณ์มากขึ้นก็ตาม

โครงสร้างเนื้อหาสะท้อนพันธกิจขององค์กรข่าว

ผลการศึกษาเนื้อหาในส่วนของโครงสร้างการเขียนข่าว พบว่าสำนักข่าวแห่งชาติ สำนักข่าวซินหัว และสำนักข่าว เอ.พี. มีรูปแบบการเขียนข่าวในส่วนความนำ ที่สรุปเนื้อหาใจความสำคัญไว้ในวรรคแรก เป็นความนำแบบสรุป (Summary Lead) มีลักษณะการเขียนความนำแบบ Who Lead มากที่สุดสอดคล้อง กับแนวคิดของ Iyengar และ Kinder (cited in Baran, 2009, p. 281) ที่ระบุว่า สารข่าวที่ถูกวางในตำแหน่งความนำนั้นจะส่งผลตามทฤษฎีการจัดวาระสาร (Agenda setting Theory) ต่อผู้รับสารมากที่สุด เนื่องมาจากเหตุผลสองประการคือ คนมักจะให้ความสนใจกับตอนเริ่มต้นของเรื่อง และ คนมักเข้าใจว่าสาระที่ถูกวางในตำแหน่งความนำนั้นมีความสำคัญเป็นข่าวสูง

นอกจากนี้ผู้ศึกษาตั้งข้อสังเกตเรื่องโครงสร้างการเขียนข่าวของสำนักข่าวซินหัว เนื่องจากการวิเคราะห์โครงสร้างข่าวพบว่า รูปแบบการเขียนความนำของสำนักข่าวซินหัวนั้น ใช้ลักษณะความนำแบบ WHO LEAD และ WHAT LEAD ในปริมาณเท่า ๆ กัน สะท้อนถึงการพิจารณาให้น้ำหนักความสำคัญของข่าวที่ ตัวบุคคล และองค์กร เท่า ๆ กับความสำคัญของความคืบหน้า

ของเหตุการณ์ เมื่อพิจารณาในเชิงโครงสร้างการเขียนข่าวข้อค้นพบเกี่ยวกับการใช้โครงสร้างข่าวของสำนักข่าวซินหัว โดยเฉพาะการเลือกใช้ความน่าแบบ WHO และ WHAT LEAD ในปริมาณที่เท่า ๆ กัน สนับสนุนผลการศึกษาศึกษาของ ปารณีย์ จันทกรุล (2540) ที่พบว่าสำนักข่าวซินหัวเสนอข่าวเกี่ยวกับประเทศไทย กลางมากที่สุด

เนื้อหาข่าวสะท้อนระดับขององค์กร

จากการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวภาษาอังกฤษ ของสำนักข่าวทั้ง 3 แห่ง ที่มีการรายงานข่าวในเหตุการณ์เดียวกัน กล่าวคือ เหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ระหว่างวันที่ 19-20 พฤษภาคม 2553 แต่มีเป้าหมายและผลของงาน (ข่าว) ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากพันธกิจขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อกองบรรณาธิการ และตัวผู้สื่อข่าวเอง แม้เหตุการณ์ในวันดังกล่าวจะได้รับความสนใจเป็นอันดับแรกจากทุกสำนักข่าวและ สื่อมวลชนทุกแขนง เนื่องจากเมื่อพิจารณาในเชิงคุณค่าข่าวแล้ว เหตุการณ์การชุมนุมที่เกิดขึ้น มีความน่าสนใจตามหลักการประเมินคุณค่าข่าวทั้ง 10 ข้อ อย่างไรก็ดีเนื้อหาที่ได้รับการรายงานออกไปกลับมีความแตกต่างกัน ในสาระสำคัญ

จากผลการศึกษาที่ได้ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีเข็มฉีดยาที่มีความเชื่อในอิทธิพลของสื่อที่มีผลโดยตรงต่อผู้รับสาร โดยทฤษฎีเข็มฉีดยามีการพัฒนาแนวคิดมาจากแนวคิดการโฆษณาชวนเชื่อโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ความวุ่นวายทางการเมืองอย่างในเดือนพฤษภาคม 2553 ที่ผ่านมา ความชอบธรรมในการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยอาศัยการสนับสนุนจากภาคประชาชน เป็นสิ่งหน่วยงานรัฐต้องการมากที่สุดในช่วงเวลานั้น จึงต้องมีการเร่งประชาสัมพันธ์การดำเนินการคลี่คลายสถานการณ์ของหน่วยงานรัฐผ่านทางสื่อทุกแขนง สำนักข่าวแห่งชาติในฐานะที่เป็นองค์กรข่าวที่อยู่ในการกำกับดูแลของสำนักนายกรัฐมนตรี จึงเป็นองค์กรข่าวที่เป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสารของทางภาครัฐมากที่สุด

สำนักข่าวแห่งชาติเป็นองค์กรข่าวสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักนายกรัฐมนตรี มีพันธกิจในการประชาสัมพันธ์การทำงานของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีกับประชาชน ดังนั้นการรายงานข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์วันที่ 19-20 พฤษภาคมที่ผ่านมา ส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการทำงานของหน่วยงานรัฐที่เป็นหน่วยสนับสนุน การทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหารจาก ศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน (ศอฉ.) อาทิ กรุงเทพมหานคร, กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) โรงพยาบาลตำรวจ เป็นต้น

ถึงแม้ว่าในวันดังกล่าวการทำงานของสำนักข่าวแห่งชาติจะได้มีการระดมผู้สื่อข่าวจากสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยและสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ลงพื้นที่รายงานตามจุดต่าง ๆ ที่มีสถานการณ์เกิดขึ้น อาทิ สีแยกราชประสงค์ ศาลาแดง สีแยกปทุมวัน สามเหลี่ยมดินแดง เป็นต้น แต่เนื้อหาที่ปรากฏในข่าวของสำนักข่าวแห่งชาติกลับเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการทำงานขององค์กรรัฐโดยมาจากแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรรัฐ โดยผู้สื่อข่าวที่ลงพื้นที่เน้นการรายงานเฉพาะความคืบสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าทั่วไปแสดงให้เห็นว่าวาระทางการเมืองนั้นมีอิทธิพลเหนือการจัดวาระของสื่ออย่างองค์กรข่าวแห่งนี้

นอกจากนี้จากการวิเคราะห์เชิงโครงสร้างการเขียนข่าวผู้ศึกษาพบว่า ในส่วนความนำมีลักษณะการใช้ WHO LEAD ขึ้นต้นประโยคด้วย ประธานที่เป็นองค์กรรัฐ หรือบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่องค์กรรัฐ และจากการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ดังกล่าว การนำเสนอข่าวเน้นความสำคัญที่ข้อมูลจากทางภาครัฐ และจากการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวภาษาอังกฤษโดยสำนักข่าวแห่งชาติ พบว่า การกำหนดประเด็นและการอ้างอิงแหล่งข่าวขององค์กรแห่งนี้ ให้น้ำหนักไปที่การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และ แหล่งข่าวที่เป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงขององค์กรรัฐ สะท้อนถึงการกำหนดวาระทางการเมือง (Policy Agenda) ผ่านทางสื่อมวลชนได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้บนพื้นฐานขององค์กรข่าวที่เป็นสำนักข่าวแห่งชาติ ถือได้ว่าได้บรรลุพันธกิจขององค์กร ที่เป็นหน่วยงานประชาสัมพันธ์เผยแพร่นโยบายของรัฐ ดังนั้นการรับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงระหว่างวันที่ 19-20 พฤษภาคม 2553 เป็นการรับรู้ข้อเท็จจริงที่มาจากข้อมูลจากแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรรัฐ ที่มีข้อมูลแวดล้อมสนับสนุนจากองค์กรรัฐเช่นกัน

นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่าสำนักข่าวแห่งชาติมีลักษณะการรายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนปะปนกันไปด้วย โดยรายงานว่านายอริสมัน พงศ์เรืองรอง หนึ่งในแกนนำ นปช. ถูกจับกุม (NNT, News ID 25530190055, 19 May 2010 ดู ภาคผนวก ค) สิ่ง que ผู้ศึกษาค้นพบเป็นลักษณะการสื่อสารสอดคล้องกับแนวคิดการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ กล่าวคือเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเมือง ผู้ที่มีอำนาจในการบริหารประเทศต้องสื่อสารกับประชาชนเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ทั้งนี้โดยอ้างถึงความสงบสุขของประชาชนเป็นหลัก

ส่วนเนื้อหาในกระบวนการสื่อสารนั้นจะเป็นความจริง หรือ เป็นความจริงเพียงบางส่วนก็สุดแต่แต่การใช้วิจารณญาณของผู้สื่อข่าวและกองบรรณาธิการใช้ขณะนั้น การที่องค์กรข่าวของรัฐอย่างสำนักข่าวแห่งชาติตอบสนองเป้าประสงค์ของผู้มีอำนาจบริหารประเทศโดยการให้น้ำหนักความสำคัญในการรายงานข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์การชุมนุม ไปทางฝั่งรัฐบาลผู้บริหารประเทศนั้น ถือเป็นการยึดปฏิบัติตามหน้าที่และพันธกิจขององค์กร

ในส่วนเนื้อหาข่าวภาษาอังกฤษจากสำนักข่าวซินหัว การกำหนดประเด็นให้น้ำหนักที่เรื่องของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามจุดต่าง ๆ ตัวเลขผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต ส่วนการอ้างอิงแหล่งข่าวให้น้ำหนักไปที่การรายงานข่าวของสื่อมวลชนท้องถิ่น ดังนี้ สถานีโทรทัศน์ Nation Channel, สำนักข่าวไทย, สถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ Nation Website และ Bangkok Post Website สะท้อนถึงการกำหนดวาระสารของสื่อมวลชน (Media Agenda) ที่สำนักข่าวต่างประเทศเลือกการรายงานข่าวจะองค์กรข่าวท้องถิ่นทั้งที่เป็นองค์กรข่าวในการดูแลของรัฐ อย่างเช่น สำนักข่าวไทย, สถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ และจากองค์กรข่าวเอกชน อย่าง สถานีโทรทัศน์ Nation Channel, Nation Website และ Bangkok Post Website ทั้งนี้การเลือกแหล่งข่าวแสดงถึงความพยายามในการอ้างอิงแหล่งข่าวหลากหลายเพื่อเป็นการตรวจสอบกันเองในการรายงานเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมือง

อย่างไรก็ตามผู้ศึกษาพบว่าการรายงานข่าวของสำนักข่าวซินหัวที่อ้างอิงสื่อท้องถิ่นมีการรายงานข่าวที่คลาดเคลื่อนหนึ่งประเด็นกล่าวคือ นายอริสมันต์ พงศ์เรืองรอง หนึ่งในแกนนำ นปช. ถูกจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ และกำลังถูกนำตัวไปยังที่คุมขังชั่วคราวค่ายนเรศวร จังหวัดเพชรบุรี โดยการรายงานอ้างอิงข้อมูลจาก Website The Nation (ดูภาคผนวก ค) ต่อมาเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏเป็นที่ประจักษ์ว่านายอริสมันต์ยังคงหลบหนีการจับกุมของเจ้าหน้าที่ สำนักข่าวซินหัวกลับไม่มีปฏิกิริยาใดๆ

สำนักข่าว เอ.พี. เป็นสำนักข่าวข้ามชาติที่มีพันธกิจในผลิต รวบรวม ข่าวจากทุกภูมิภาคทั่วโลก เพื่อแจกจ่ายให้กับองค์กรสื่อที่เป็นสมาชิกทุกแขนง ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากเนื้อหาข่าวที่สำนักข่าวแห่งนี้นำเสนอ เป็นเรื่องเกี่ยวกับความคืบหน้าของเหตุการณ์ บรรยายไปตามสถานที่ต่าง ๆ ที่ถูกปกคลุมด้วยหมอกควันไฟ

สอดคล้องกับที่ รุจน์ โกมลบุตร (2547, น. 18) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่าง การกำหนดวาระทั้งสามไว้ว่า วาระของข่าวสารนั้นมาจากการจัดวาระของสื่อมวลชน (Media Agenda) ดังนั้นข่าวที่ออกสู่สาธารณะ ในแต่ละวันนั้น ขึ้นอยู่กับว่าแต่ละองค์กรข่าวจะจัดลำดับความสำคัญของวาระใดเป็นวาระสำคัญที่สุด ซึ่งประเด็นอภิปรายข้อนี้ต้องการชี้ให้เห็นว่าการให้น้ำหนักกับเนื้อหาและแหล่งข่าวของแต่ละสำนักข่าวนั้น สามารถเป็นตัวชี้วัดกระบวนการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อมวลชน และระดับการทำงานในแต่ละองค์กรข่าว เพื่อให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการการรับรู้ข้อเท็จจริง และสามารถรู้เท่าทันวาระของสื่อมวลชน

สำนักข่าว เอ.พี. มีการกำหนดประเด็นข่าวเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองในช่วงวันที่ 19-20 พฤษภาคม 2553 โดยให้น้ำหนักที่ประเด็นสถานการณ์การชุมนุมตัวเลขผู้บาดเจ็บ และเสียชีวิต ขณะที่การอ้างอิงแหล่งข่าวมาจากผู้สื่อข่าวของสำนักข่าวเองในพื้นที่ สะท้อนถึงการ

กำหนดวาระสารของสื่อมวลชนโดยตัวองค์กรข่าว เอ.พี. (Media Agenda) ที่มุ่งเน้นการรายงานข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทุกแง่มุม จากตัวผู้สื่อข่าวในพื้นที่เกิดเหตุเพื่อนำข้อมูลจากสถานที่เกิดเหตุเผยแพร่ต่อสาธารณะทำให้ประชาชนมีการเปรียบเทียบข้อมูลจากองค์กรข่าวต่าง ๆ เกิดการตรวจสอบข้อมูลซึ่งกันและกัน ระหว่างสื่อมวลชนกับสาธารณะ เกิดเป็น วาระสาธารณะตามมา สอดคล้องกับที่ รุจน์ โกมลบุตร ได้กล่าวไว้ว่า สื่อมวลชนมีอิทธิพลโดยตรงต่อการกำหนดวาระของสาธารณะ ซึ่งอาจมองได้จากการให้น้ำหนักความสนใจ การให้น้ำหนักประเด็นข่าวขององค์กรข่าวแต่ละประเภท และวาระสาธารณะ หรือความเห็นสาธารณะมีผลต่อการกำหนดนโยบาย หรือวาระทางการเมือง (Policy Agenda) ของนักการเมืองที่ต้องการคะแนนเสียงจากผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ดังนั้นจากเนื้อหาข่าวของสำนักข่าว เอ.พี. สะท้อนให้เห็นถึงการสื่อสารในระดับการสื่อสารมวลชน (Public Service Communication) ที่มีมาตรฐานในการทำงานอยู่ในระดับองค์กรข่าวระดับวิชาชีพ (Professionalism) (นิพนธ์ นาคสมภพ, 2547, น. 6-6)

ทิศทางการสื่อสาร ระหว่างองค์กรข่าวกับประชาชนผู้รับสาร

ผู้ศึกษาพบว่า การรายงานข่าวของแต่ละสำนักข่าว สังเกตได้จากลักษณะการเขียนความนำ (LEAD) การที่สำนักข่าวแห่งชาติ มีรูปแบบการเขียนความนำที่มีลักษณะเป็น WHO LEAD ในอัตราส่วนมากที่สุด ประกอบกับเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ สะท้อนถึงการสื่อสารในแนวดิ่ง แบบบนลงล่าง เป็นเพื่อจุดประสงค์ในการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน เพื่อให้ทราบหน่วยงานภาครัฐได้ดำเนินการอย่างไรต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้จะมุ่งเน้นให้ข่าวสารทางด้านรัฐเป็นหลักแล้ว ยังมีเนื้อความขอความร่วมมือประชาชนโดยอ้างถึงความสงบสุขของบ้านเมือง สะท้อนถึงการสื่อสารแบบบนลงล่าง จากส่วนราชการส่วนกลางผู้กุมอำนาจการบริหารไปยังประชาชน อย่างชัดเจน

นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่าข่าวภาษาอังกฤษที่มีการรายงานจากสำนักข่าวแห่งชาติในวันที่ 19 พฤษภาคมนั้น มีความคลาดเคลื่อน อยู่ 1 ประเด็นเรื่องการจับกุมหนึ่งในแกนนำ นปช. นายอริสมันต์ พงษ์เรืองรอง (NNT, News ID 25530190055, 19 May 2010 ดู ภาคผนวก ค)

โดยเนื้อข่าวระบุว่า นายอริสมันต์ถูกจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ เวลา 17.00 น. บริเวณสถานีรถไฟฟ้ามหานคร และถูกส่งตัวไปที่ค่ายนครสวรรค์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์แล้ว จากการศึกษาพบว่าข่าวนี้ไม่มีการยืนยันแหล่งที่มาชัดเจน จึงเป็นเหตุให้รายงานคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงที่ในขณะนั้นไม่มีการจับกุมตัวนายอริสมันต์ แต่อย่างใด และไม่มีการนำตัวไปที่ค่ายนครสวรรค์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อดำเนินการตามกฎหมาย แสดงให้เห็นถึงการขาดการตรวจสอบข้อมูล

รอบคอบและรอบด้านของตัวผู้สื่อข่าวที่เขียนข่าวนี้เอง หรือทางกองบรรณาธิการที่ยอมให้ข่าวนี้ถูกเผยแพร่ออกไป และภายหลังเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏเป็นที่ประจักษ์แก่ประชาชนทั่วไปว่า

นายอริสมันต์ ไม่ได้ถูกจับกุมอย่างที่ป็นข่าวแต่อย่างใด แต่ทางสำนักข่าวแห่งชาติกลับปล่อยให้ผ่านพ้นไปโดยไม่มีปฏิกิริยาใดใด ว่าได้เสนอข่าวผิดพลาด ปรากฏการณ์ดังกล่าวสะท้อนถึงการละเลยความรับผิดชอบการรายงานข่าวในฐานะสื่อมวลชน ละเลยการตรวจสอบข้อมูลจากภาคประชาชน เป็นสิ่งสะท้อนอย่างดีถึงการทำหน้าที่ของสำนักข่าวแห่งชาติ

ในส่วนสื่อมวลชนต่างประเทศการให้ลำดับเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นข่าวที่ 1 ในทุกช่วงเวลาการออกอากาศ ของสถานีโทรทัศน์ ความพยายามเพิ่มเติมรายละเอียดความคืบหน้าของเหตุการณ์จากประเทศไทยใน ระบบกระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์ ทันทีที่มีความคืบหน้าของเหตุการณ์ เป็นสิ่งแสดงถึง Media agenda

การรายงานข่าวเหตุการณ์แบบเกาะติดสถานการณ์ในแนวหน้าอย่างใกล้ชิด สร้างความน่าสนใจและชวนติดตามให้กับผู้รับสารของสำนักข่าว เอ.พี. ทั่วโลก สิ่งที่ผู้สื่อข่าวพยายามถ่ายทอดจากสนามข่าว นั้นได้รับการยืนยันจากทั้งตัวผู้สื่อข่าวเอง และพยานว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ตัวอย่าง ประเด็นผู้เสียชีวิต ในวัดปทุมวนาราม ที่สำนักข่าว เอ.พี. รายงานวันที่ 20 พฤษภาคม 2553 โดยอ้างคำบอกเล่าจากพยานไม่ระบุชื่อ เป็นต้น

ทั้งนี้ ในขณะที่ผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าวยังไม่สามารถหาข้อสรุปที่ชัดเจน จากคณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ² การรายงานข่าวขึ้นนี้ของ สำนักข่าว เอ.พี. รวมถึงตัวผู้สื่อข่าวเอง ยังคงเป็นเอกสารและพยานที่สำคัญในการพิสูจน์หาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นที่วัดปทุมวนารามในวันนั้นต่อไป

² คณะรัฐมนตรี โดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี มีมติ แต่งตั้ง นายคณิต ณ นคร อดีตอัยการสูงสุด เป็นประธานคณะกรรมการอิสระเพื่อตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ (คอป.) เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2553 เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงจากเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคม-19 พฤษภาคม 2553

ข้อเสนอแนะทางด้านวิชาชีพสื่อมวลชน

1. ผู้สื่อข่าวและกองบรรณาธิการ ควรเน้นการตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข่าวให้รัดกุมก่อนที่จะมีการรายงานเผยแพร่ออกไปสู่ประชาชน เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการรายงานข่าวที่อาจเกิดขึ้น
2. ผู้สื่อข่าวที่ลงพื้นที่เกิดเหตุจริง ควรมีการตรวจสอบข้อมูลที่เห็น ได้ยิน หรือ สัมผัสอย่างละเอียดก่อนที่จะรายงาน ตัวอย่างเช่น หากไม่แน่ใจว่าเสียงที่ได้ยินนั้นเป็นเสียง ดังจากประทัด หรือ เสียงดังจากปืน อาจใช้คำว่า เสียงดังคล้ายปืน แม้ว่าในบางสถานการณ์การตรวจสอบข้อมูลอย่างละเอียดนั้นกระทำได้ยาก ก็ตาม
3. กองบรรณาธิการและสมาคมผู้สื่อข่าว ควรรณรงค์เรื่องความรับผิดชอบของสื่อมวลชนจากการรายงานข้อมูลที่ผิดพลาด อย่างเช่นอาจ มีมาตรการตักเตือน หรือ ลงโทษ ที่ชัดเจนต่อผู้สื่อข่าวที่รายงานข่าวผิดพลาดเป็นผลกระทบต่อบุคคลและบั่นทอนความน่าเชื่อถือขององค์กรข่าว
4. กองบรรณาธิการควรรณรงค์สร้างความเข้าใจกับสื่อมวลชนเรื่องสิทธิเสรีภาพในการรายงานข่าวที่ตนเองมีอยู่ ตลอดจนขอบเขตการใช้ เพื่อไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น
5. ทรนงค์ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานข่าวทุกระดับยึดหลักจริยธรรมสื่อมวลชนให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เนื่องมาจากการแทรกแซงการทำงานของสื่อในปัจจุบัน ไม่ได้มีเพียงการใช้อำนาจรัฐ แต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นการตอบแทนเรื่องผลประโยชน์ทางธุรกิจ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการสำหรับการศึกษาในอนาคต

1. การศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาภาพและเสียงที่เผยแพร่เกี่ยวกับเหตุการณ์ดังกล่าวของสำนักข่าวทั้ง 3 แห่ง
2. การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานข่าวของสำนักข่าวแต่ละแห่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงการชุมนุมหรือความไม่สงบในประเทศ
3. การศึกษาเกี่ยวกับการนโยบายบริหารงานของสำนักข่าวแห่งชาติ หลังจากการเปลี่ยนแปลงสถานะจากสำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์เป็นสำนักข่าวแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ. 2551
4. การศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาข่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กับนโยบายโทรทัศน์เพื่อการปฏิรูปประเทศไทย ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ